

DE RE MILITARI XIV

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

От Руслан Трад и Александър
Стоянов
Брой 14

DE RE MILITARI

Журнал за конфликтите в Леванта и Магреб

Автори: Руслан Трад и Александър Стоянов

Място на издаване: София, България

Дата на издаване: 30.06.2016

Сайт на авторите:

www.ruslantrad.com, www.historyofwars.net

Facebook страници:

<https://www.facebook.com/hystoryofwars>

<https://www.facebook.com/intidar.blog.and.news>

<https://www.facebook.com/deremilitari>

Контакти:

ruslantrad@gmail.com

klubvoennaistoria@gmail.com

За заявки за изготвяне на детайлни карти: klubvoennaistoria@gmail.com

ISSN 2367-9476

Журналят се издава с подкрепата на медийната платформа
[КлинКлин](#).

АВТОРИТЕ

Руслан Трад

Журналист на свободна практика с фокус върху Близък изток и Северна Африка. Създател на първия български блог за Близък изток, Intidar, както и на организацията Форум за арабска култура. Водил е лекции за политически движения и процеси в Близкия изток в аудитории на Софийски университет, Нов български университет, Червената къща и Дипломатически институт към МВнР. Пътува често в Близкия изток, като публикува репортажи от Ливан, Югоизточна Турция, Тунис, Ирак и Сирия, а през 2014 заснема филм в Иракски Кюрдистан на фронтовите линии с „Ислямска държава“.

Александър Стоянов

Историк и журналист, *magister cum laude* и настоящ докторант от Лайденския университет в Нидерландия. Отговорен редактор и създател на списание “Военна История” и съосновател на “Клуб Военна История”. Автор на множество публикации, посветени на различни проблеми от военната и политическата история на Европа и Близкия Изток. Автор на единствените подробни карти на български език, проследяващи конфликтите в Сирия, Ирак, Либия, Йемен, Нигерия, Афганистан и Сомалия.

участници на терен, битката за Алепо повлиява на целия конфликт в Сирия. Сраженията в града поставят на карта живота на стотици хиляди цивилни, останали в града, който имаше няколко милиона население преди 2012.

Имаше раздвижване и по дипломатическия фронт относно Сирия през изминалата седмица. Съветник в екипа на руската мисия на разговорите в ООН, призова за бързо връщане на масата за преговори, като добави, че трябва да бъдат включени „широк спектър“ от фракции, включително кюрдските движения, които имат важна роля след избухването на гражданската война и потушаването на мирните протести в Сирия след 2011.

Това заявление идва само дни след като Комитетът по преговорите изпрати писмо до генералният секретар на ООН, изисквайки ООН да разследва съмненията за използвано от Русия забранено оръжие като фосфорни и касетъчни бомби в държани от опозиционни сили района в Сирия.

По-късно през седмицата, Йордания затвърди мнението си, обявено няколко дни по-рано, че зоните около границите с Ирак и Сирия, ще бъдат затворени военни зони, а допълнителни бежански лагери няма да бъдат построени в страната, нито сегашните ще бъдат разширявани.

Докато Йордания затваря вратите си за Сирия, норвежкият парламент одобри правителството на отвори своите. **Парламентът дава „зелена светлина“ на Норвегия да изпрати специални части в Сирия,** за да се включат към водената от САЩ коалиция и да тренират силите срещу Даеш („Ислямска държава“).

Във вътрешнополитически план, **Башар Асад направи непредвидени политически ходове.** Той обяви министъра на енергетиката, Имад Хамис, за премиер на страната. Също така, Асад натовари новият премиер с формирането на нов кабинет. Тези размествания в правителството са първите след 2012 година.

Операция „Ден на Гнева“ - митове и реалности

На 28 юни, Новата сирийска армия (Джайш ал Джадид, НСА), формация специално обучена от САЩ за борба срещу Даеш („Ислямска държава“), започна концентрирана атака срещу позициите на Даеш в района на Ал Букамал – ключов граничен град в Източна Сирия, контролиращ пътищата, свързващи Сирия и

Ирак по поречието на река Ефрат и основен сегмент от линиите за комуникация на джихадистката квазидържава.

Какво знаем за операцията?

По данни на „Лос Анджелис Таймс“, които цитират източник от Сирийската обсерватория за правата на човека, формацията е разполагала с около 130 бойци, които са взели участие в операцията. След поредица първоначални успехи, бойците на НСА са били контраатакувани от части на Даеш, които им нанасят немалки щети и ги изтласкват обратно към пустинята.

Фактите приключват до тук. Следват спекулациите.

Подведени от изобилните, но крайно едностранчиви данни, осигурени от вярната на Даеш новинарска агенция Амак, много медии - най-вече тези, ориентирани към правителството в Дамаск - побързаха да прокламират смъртта на Джайш ал Джадид, хващайки се мигновено за слогана „пореден провал на САЩ“. Данните на Амак показват, че 40 бойци на НСА са били убити, 15 – пленени, а групировката е заграбила и техника, и муниции от разбитите си опоненти. Поредните американски милиони хвърлени на вятъра и поредна победа за Даеш.

Това ли е всичко?

Малцина са онези, които си правят труда да се позоват на НСА, които излязоха със свое собствено комунике по повод проведената офанзива. Именно в социалните мрежи, Джайш ал Джадид нарекоха операцията си „Ден на Гнева“ и я окачествиха като „рейд“, целящ да нанесе максимални щети на Даеш и да разбие комфортното им чувство за пълно господство над пустинята. По данни на НСА, те са загубили около 5-10 бойци, отнели са живота на 20 джихадисти, унищожили са десет обекта и 5 превозни средства. Освен това, формацията твърди, че е заела стабилни позиции в пустинята близо до Букамал, разположила е радиопредавател за комуникация с местното население и запазва широки възможности за маневриране в сектора. По-късно стана ясно, че под техен контрол се намира и помпената станция Т2 – ключов елемент от преноса на суров петрол през Сирия и Ирак.

Освен тези силно противоречащи си позиции, много медии изпуснаха да споменат друг любопитен факт, че в операцията на НСА са участвали и бойци от местните **бедуински племена**, населяващи както Сирия, така и Ирак. Участие са взели и „спящи клетки“ от тайната местна съпротива в Ал Букамал, насочена против Даеш. Един от успехите на операцията е временното заемане на ГКПП южно от Ал Букамал, постижение, което не бе така широко отразено, както последвалия успех на джихадистите. В контекста на основната информация

остана и факта, че американски военнослужещи също взеха участие в ранния етап на операцията в района на Ал Букамал.

Кой е победител и какво означава резултатът от операцията?

Несъмнено схватката за Ал Букамал завърши с тактическа победа на Даеш, които успяха да опазят своите владения и да изтласкат НСА от преките подстъпи към трансграничната пътна мрежа и поречието на Ефрат. Несъмнено загубите, посочени от агенция Амак, са завишени така, както тези, посочени от НСА са занижени. Вероятно, Даеш са ликвидирали двадесетина бойци на Джайш ал Джадид (което все пак е 1/6 от общата численост на ангажираните части) и са пленили някои от модифицираните пикапи, използвани от НСА за придвижване. Това, което отново остана масово премълчано, е че ВВС на САЩ нанесоха поредица удари върху позициите на Даеш веднага след края на рейда на НСА и по-голямата част от пленената от джихадистите техника беше унищожена – нещо, което няма как да се види от направените преди това снимки, качени от поддръжниците на Даеш в интернет.

Но защо им беше на САЩ да прибързват с подобна атака?

Защо им беше да прашат толкова малко бойци, толкова навътре в земите на Даеш? Не ценят ли парите си? Няма ли добри командири и стратегии? Това са без всякакво съмнение въпроси, които всеки нормален човек, който не е задълбавал в тематиката би си задал. Проблемът е, че много медии и експерти също си ги задават – факт, който говори зле за тяхната „експертиза“.

За да възприемем по-добре „Ден на Гнева“, би трябвало да отдалечим поглед от Букамал и да видим какво се случва на югоизток. Там, дни по-рано, Даеш бяха изтласкани от Фалуджа, а останалите им позиции в провинция Анбар бяха поставени под свръхнапрежение от продължаващия натиск на иракската армия (ИА) и шиитските милиции. В подобна ситуация се намираше и фронта край Рамади няколко месеца по-рано. Какво се случи тогава? Без да могат да подсигурят тилова заплаха за Даеш, ИА и милициите бяха принудени в продължение на седмици да напредват и да отстъпват от Рамади заради подкрепленията, идващи към града в полза на Даеш, както и заради излазите на групировката към съседните селища.

С оглед развоя на събитията във Фалуджа, ситуацията вероятно щеше да се повтори – до обяд на 28 юни, Даеш контролираше поне 4 опорни точки западно от Фалуджа и можеше да ги използва за извършване на контраатаки към града (виж картата в брой 13). Макар градът да бе опразнен от бойци на Даеш, те можеха да се върнат във всеки един момент.

Именно тогава, САЩ пуснаха в действие своите нови сирийски бойци, които с внезапна атака застрашиха жизненоважната логистична артерия, свързваща иракските позиции на Даеш с нейното ядро в Сирия.

Именно по този път силите на Даеш във Фалуджа продължаваха да получават хора и оръжие. Именно по този път джихадистите вероятно щяха да търсят опции за контраатака. Ала този път беше заплашен и то сериозно – както отбелязахме, НСА успяха да завземат временно дори ГКПП-то. Какво се случи след това в Ирак? Само в рамките на няколко часа, Даеш изпразниха всичките си позиции около Фалуджа и започнаха масирано изтегляне на североизток с цел да подсигурят както град Ал Кайм в Ирак, така и Букамал в Сирия. С един ход на 130 души, подкрепяни от местни анти-Даеш бунтовници и бедуини, САЩ успя да развали тактическото проклетие, което иракската армия не можеше да преодолее при всяка своя досегашна обсада на ключов пост на Даеш – как да принуди джихадистите да изоставят целия съответен сектор. Ограничената тактическа загуба в Букамал се превърна във важна победа срещу Даеш в Ирак.

Наивно е да се мисли, че командването на САЩ не е предвидило какво ще се случи с НСА при така проведения рейд. Никой не е очаквал тази атака да завърши с категоричен успех – нито сред американците, нито сред техните пешки в тази шахматна партия – Джайш ал Джадид. Целта винаги е била една единствена – да се покаже на Даеш, че са уязвими, да се всее паника, да се наруши стратегията и тактиката, чрез която се реализира тази стратегия и да се покаже на джихадистите, че пустинята вече не е тяхна запазена територия. Това по никакъв начин не променя факта, че САЩ използваха своята местна марионетка с цел постигане на собствените си големи стратегически задачи, без да се съобразяват с настроенията на самите сирийски бойци. Неслучайно и НСА остава доста ограничена – още при създаването ѝ, **САЩ обявиха, че всеки боец, който се записва, се записва само за да се сражава с Даеш, а не с Асад** – нещо, което отблъсна доста сирийски опозиционери, за които правителството в Дамаск е по-страшният враг, отколкото псевдо-халифата на ал Багдади.

От друга страна, САЩ успя да създаде добър прецедент за сътрудничество между Новата сирийска армия, местните бедуини от двете страни на границата, както и сред онези активисти, които се сражават срещу Даеш отвътре, под формата на нелегална опозиция. Ролята на пустинните племена и на вътрешното противопоставяне не бива да бъде подценявана. За съжаление, само твърде добре запознати с материята наблюдатели знаят за множеството случаи на атакувани позиции и патрули на Даеш по поречието на Ефрат и на

избивани техни бойци и лидери по време на единични атаки, които са непрекъснат феномен през последните години.

Кои са Джайш ал Джадид?

Малко се знае за сирийските групи, част от Свободната сирийска армия (ССА), които участват в сражения в Сирийската пустиня. Има две формации, подкрепени от САЩ и Йордания: „Сили на мъченика Ахмад ал Абдо“ и Нова сирийска армия (НСА, *Джайш сури ал-джадид*). Макар двете групи да са подкрепени от САЩ и Йордания, те имат различни роли. НСА са специализирана формация, напояща специални части, които действат именно като екип за специални задачи в рамките на ССА.

Връзките между НСА и САЩ е много по-близка от тази на американците с кюрдските милиции в Северна Сирия. За разлика от повечето формации в Свободната сирийска армия, НСА са много добре оборудвани, а най-вероятно към тях са прикрепени и специални части от Йордания. Съществуват данни за това, че НСА сътрудничат и с иракската армия, за да се подсилят точки по границата между Сирия и Ирак.

За първи път НСА са споменати през ноември 2015 с цел премахване на Даеш („Ислямска държава“) от районите на Сирийската пустиня. НСА получават оборудване и тренировки от САЩ. За разлика от останалите опозиционни групи,

Джайш ал Джадид не публикуват често снимки и видео материали, а когато го правят, те са така обработени, че да не се виждат лицата и оборудването, което използват, освен ако целта не е да се види това. Често снимки и видео не са публични, а в затворени комуникационни канали. Другата специфика на публикуваните материали е, че се замъглява обстановката с цел да не се разпознае зоната на операция.

Данните сочат, че поне в няколко операции, **към НСА са били прикрепени и йордански специални части**. Това се доказва с разследване на Bellingcat, в което става ясно, че сирийската формация използва Thalab Long Range Patrol Vehicle, което е специално поръчано за йорданските спец части превозно средство, разработено за операции в пустинни условия.

НСА използват американско оръжие и то такова, което не е характерно за останалите бойни части в рамките на Свободната сирийска армия. Така например, НСА използва автомати M16A2a, както и картечници Mk 14, M240B, M249 и M2HB, гранати M67 и M18, както и оборудване за нощно виждане, гранатомети M224, M252, M1100, M120. НСА разполагат и с мобилни ракетни установки M142. Непотвърдена е информацията, че САЩ изтеглят ранени при операции срещу Даеш членове на НСА с помощта на хеликоптери, което е нетипично за други групи в Сирия. Не на последно място, НСА разполагат системи за сателитна връзка Thuraya IP+. Със същата технология разполагат и формациите в Северна Сирия, свързани с Командния център Хауар-Килис в района на Азаз в провинция Алепо.

Тези данни само доказват, че формацията е повече специална бойна единица, отколкото група за по-широки и големи операции. За разлика от големите бригади в Северна и Южна Сирия, НСА използват малки екипи и извършват рейдове, отделни нападения върху точно определени обекти, без да контролират селища . контролът на терен се оставя или за съюзните племенни бойци, или за батальони в състава на Свободната сирийска армия.

СИТУАЦИЯТА В ИРАК

На 30 юни въздушни удари поразиха конвой от над 500 превозни средства, напускащи град Фалуджа. Убити са дузина бойци на Даеш („Ислямска държава“), които са опитвали да напуснат района на града, паднал напълно в ръцете на иракската армия и подпомагащите я про-ирански милиции.

Операцията е започнала още на 27 юни през нощта и продължава. Официални американски служители заяви, че американските изстребителни са нанесли удари

по конвой, напускащ южните райони на Фалуджа. САЩ не съобщават броя на убитите членове на Даеш.

Фалуджа беше „освободена“ на 26 юни. **По време на военните операции, иракските сили са убили над 1800 бойци на Даеш.** Сраженията са се водили улица за улица и сграда за сграда, докато иракската армия е премахвала мини, поставени в кварталите от Даеш с цел да забавят офанзивата.

Продължават да растат страховете за избухването на тотална хуманитарна криза във Фалуджа. Мнозина цивилни няма къде да бъдат подслонени, градът е в руини, а гладът става все по-често явление.

На 30 юни стана ясно и, че Великобритания ще изпрати 250 допълнителни войници в Ирак. Повечето от тях ще бъдат настанени във военната база Ал Асад в провинция Анбар, Западен Ирак, на около 200 км. от Багдад. Британските части ще включват 50 експерти, 90 войници за охрана на базата и 30 за поддържане на базата отвътре. 80 инженери ще участват в подобряването на инфраструктурата.

Към момента британските сили са около 300 души, подпомагащи кюрдските и иракски части. Допълнителни 250 души не се очаква да влизат в сражения, а тяхното присъствие ще се ограничава предимно в рамките на базата.

СИТУАЦИЯТА В ЙЕМЕН

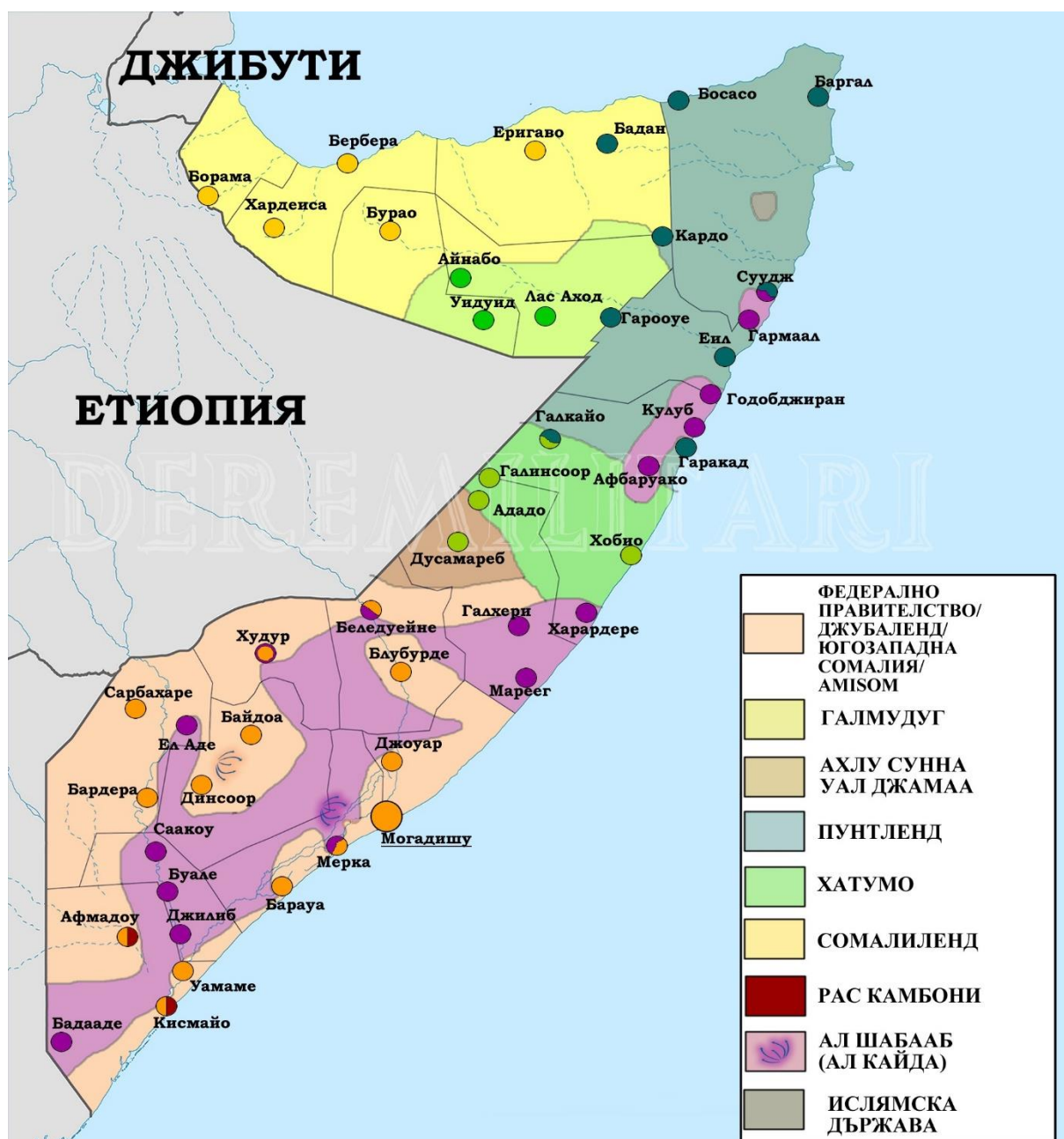
Водената от Саудитска Арабия арабска коалиция в Йемен, извърши въздушни удари, причинили смъртта на 10 души, а 15 бяха ранени в южната провинция Лахдж. Тези новини идват ден след като Даеш („Ислямска държава“) извърши няколко атентата в Йемен, убили 45 души.

Войната в Йемен отбеляза своя 15 месец, през което време коалицията на Саудитска Арабия се намеси, за да спре про-иранските бунтовници хути, които превзеха столицата Сана. Въздушен удар порази и пазар в селище в Хаян, където се вкарва контрабандно петрол.

В Град Мукалла Даеш извърши троен атентат, насочен срещу силите за сигурност. Даеш и Ал Кайда оспорват влиянието си в града и Южен и Източен Йемен.

Американски дрон пък уби 5 бойци на Ал Кайда в Мукалла. Междувременно се подновяват и преговорите за край на войната в Йемен. **Новата дата за преговори** е 15 юли отново в Кувейт.

СИТУАЦИЯТА В СОМАЛИЯ

Засилват се атентатите в Сомалия, извършвани от Ал Шабаб. На 30 юни крайпътна бомба на 20 км. от столицата Могадишу **уби всички 18 души** в преминаващ минибус. Всички жертви са цивилни. **Само преди седмица, Ал Шабаб убиха 15 души в хотел в столицата.**